

И.П.И

Институт за пазарна икономика

бул. "Патриарх Евтимий" № 10, София 1142
тел./факс.: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03
ел. поща: mail@ime.bg
страница в интернет: www.ime.bg

ДО:

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПО
ПРАВОСЪДНАТА РЕФОРМА И МИНИСТЪР НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ

СТАНОВИЩЕ

от

Институт за пазарна икономика, гр. София, ЕИК 831344929

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, сигнатура № 954-01-12 от 28.02.2019 г., с вносителите: Емил Симеонов, Данаил Кирилов, Йордан Цонев, Хамид Хамид, Симеон Найденов и Явор Нотев

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето становище изразяваме позицията си по повод на предложени текстове в Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт от 28.02.2019 г. и произтичащите от това политики относно функционирането на съдебната власт в Република България.

Коментар по концепцията на вносителите:

В мотивите към законопроекта се поставя акцент на преуреждането на конкретни разпоредби, касаещи функционирането на Висшия съдебен съвет, устройството на Инспектората към Висшия съдебен съвет и процедурните правила по отношение на статута на съдиите, прокурорите и следователите.

Принципът на правовата държава, започващ с независимостта на съдебната власт, освен конституционен принцип е и правно обвързващо задължение именно за

законодателната власт да обсъжда и приема такъв вид законови текстове, които доразвиват този основополагащ принцип, а не да осуетява приложението му. Това именно прави независимостта на съдебната власт споделен юридически, политически и социален държавнически инструмент за функционирането на едно общество¹.

Въпреки че в мотивите на предложителите се използват словосъчетания като „прецизиране и яснота“, „бързина и процесуална икономия“, „последователност и приемственост в работата“, по-задълбоченото вглеждане в текстовете оставя убеждението за несвързаността им със стратегически важни документи и действията по изпълнението им, а именно – Актуализираната стратегия за съдебна реформа и последвалите от това изменения в Конституцията на Република България от 2015 г. и Закона за съдебната власт от 2016 г.

Смущаващ е и законодателният подход на предложителите, превърнал се в трайна практика от работата на правната комисия към 44-то Народно събрание, а именно - основополагащи устройствени и процесуални закони да се предлагат и гласуват без задоволително обществено обсъждане и без съобразяване с изложените становища и коментари по базисни правни постановки. Липсата на съобразяване с работната група към Министерство на правосъдието, имаща за задача именно оценка и изменение на Закона за съдебната власт с оглед на двугодишното ми приложение, е необяснима. Зад фасадата на формализма и законността се нарушава концептуално същността на установени принципи и правни институти и номиналните гаранции за статута на съдебната власт в България.

Коментар по конкретните предложения на вносителите:

1. Изразяваме несъгласие с идеята да бъдат изменени чл. 49 и чл. 50 от ЗСВ по начин, който позволява при предсрочно прекратяване мандата на инспектор от състава на ИВСС или на главния съдебен инспектор новоизбраните да встъпват в нов четиригодишен мандат, а напусналите да получават възможност да постъпят на „равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“.

На първо място, съгласно Конституцията на Република България, чл. 132а, ал. 1, Инспекторатът е орган към Висшия съдебен съвет, тоест статутът му е неразривно свързан със самото устройство на ВСС (теза, поддържана и от депутата Д. Кирилов по време на обсъжданията на ЗСВ от 2016 г.). Такъв тип изменения влизат в противоречие с конституционния статус и на двата органа.

Втори аргумент да не подкрепим текстовете на предложителите е възможността за своеобразен „кариерен бонус“ по силата на чл. 50 от ЗИД на ЗСВ, който преповтаря чл. 28, ал. 1 от действащия ЗСВ. Към момента на обсъждане и приемането на ЗСВ и конкретно на чл. 28, ал. 1 от ЗСВ през пролетта на 2016 г. този текст срещна сериозна съпротива от страна на магистратската общност. Преповтарянето на порочен по своя характер текст, проводник на политическо влияние в съдебната власт, и за съдебните инспектори е своеобразен удар върху независимостта на правосъдието.

¹ Виж. A. Nußberger, Entwicklung der Verfassungsrechtsprechung in Russland, in: A. Nußberger/T. Moržakova/C. Schmidt (eds.), Verfassungsrechtsprechung in Russland. Dokumentation und Analyse der Entscheidungen von 1992-2007, 43, at 51 sqq. (2009).

Промяната на довършването на започнат вече мандат, съчетано с възможността за кариерен бонус за предсрочно освобождавания, създава такъв тип правна конструкция, която благоприятства доминиращата с мнозинство парламентарна група в Народното събрание неправомерно да „мотивира“ действащ съдебен инспектор или главния такъв да освободи поста си срещу дълготрайно кариерно повишение. Това, от своя страна, отваря възможността доминиращата партия в страната да утвърди политически обвързан инспектор в удобен за нея момент. Така мандатът като демократичен институт се превръща в процедурен инструмент за злоупотреба с власт.

2. Считаме за неправилна промяната в статута на конкурсните комисии по чл. 183 и сл. от ЗСВ, която изключва възможността член на Комисията по атестиране и конкурси (КАК) да участва в тях. Вносителите неправилно придават на КАК единствено организационни функции. Самото наименование на КАК указва, че основната ѝ роля е именно за проверка качеството на работата на магистратите чрез изследване на работата по делата им и постановените от тях актове. С измененията на ЗСВ от 2016 г. в изпълнение на Актуализираната стратегия за съдебна реформа се даде преимуществено значение при конкурсните процедури именно на атестациите. Изключването на членовете на КАК подменя концептуално идеята за реформиране на кариерните въпроси на съдии, прокурори и следователи.

С оглед на така изложените аргументи считаме, че с този ЗИД на ЗСВ и с редица предходящи ЗИД на ЗСВ от 2017 и 2018 г., както и с процедурата по избор на членове на настоящия състав на ВСС, 44-то Народно събрание поетапно осъществява приложението на отделни концептуални елементи от Актуализираната стратегия за съдебна реформа като влошава и средата за работа на отделните магистратски съсловия.

Предвид сериозната активност на предложителите, довел до 11 изменения на ЗСВ от 2016 г. досега, предлагаме настоящият ЗИД да бъде оттеглен, а усилията им да бъдат насочени към конкретните препоръки за реформа на съдебната власт в България, адресирани в доклада на Венецианската комисия към Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от октомври 2017 г (по възложение на последната)². Тези препоръки до момента биват трайно премълчавани от депутатите от 44-то НС (включително и предложителите на поредния ЗИД на ЗСВ), част от които са и представители на Република България в Асамблеята.

22.03.2019 г.

С уважение:

гр. София

Светла Костадинова.....

/изпълнителен директор/

Иван Брегов

/юрист /

² Виж CDL-AD(2017)018, Opinion No. 855 / 2016.

InfoCenter

From: Institute for Market Economics <mail@ime.bg>
Sent: 22 март 2019 г. 13:11
To: infocenter@parliament.bg; kpv1@parliament.bg; priemna@justice.government.bg; info@mfa.bg; priemna@mfa.bg
Subject: Институт за пазарна икономика/Становище ЗИД на ЗСВ
Attachments: 17_Становище на ИПИ относно ЗСВ_22_03_2019.pdf

Importance: High

ДО:

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НС

Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ КОМИСИЯ ПРАВНИ ВЪПРОСИ

Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА, МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

Г-ЖА ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА, ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПО ПРАВОСЪДИЕТО И МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

Уважаеми дами и господа,

Прекачено изпращам на Вашето внимание сканиран документ – *Становище от Институт за пазарна икономика относно Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, сигнатура № 954-01-12 от 28.02.2019 г.* с вносител: Емил Симеонов, Данаил Кирилов, Йордан Цонев, Хамид Хамид, Симеон Найденов и Явор Нотев.

Оставам на разположение за съдействие.

С уважение,
Весела Добринова
Офис организатор
Институт за пазарна икономика

Institute for Market Economics
Patriarh Evtimii Blvd., fl.2
1142 Sofia
www.ime.bg
+ 359 2 952 62 66

